Lekcja 4

Rodzina

Mówienie – rozmowa o obrazie Stanisława Wyspiańskiego *Macierzyństwo*, rola rodziny dawniej i dziś, seriale o rodzinie.
Czytanie I – *Rodzina Mostowiaków*.
Czytanie II – *Model polskiej rodziny*.
Gramatyka – biernik.
Czytanie III – *Krystyna Janda wspomina swoje dzieciństwo*.
Słuchanie I – *Kiedy byłem małym chłopcem* (wyk. Breakout).
Słownictwo – nazwy zawodów.
Gra komunikacyjna – *Kim chciałeś być w dzieciństwie?*
Słuchanie II – ranking zawodów.
Czytanie IV – najpotrzebniejsze zawody według „Forbesa".
Mówienie – plany związane z zawodem i pracą.
Kącik frazeologiczny – przysłowia i powiedzenia związane z tematem *dom, rodzina*; związki frazeologiczne z nazwami zawodów.

Proszę powiedzieć, co przedstawia ten obraz.

www.myvimu.com

Stanisław Wyspiański *Macierzyństwo*

Stanisław Wyspiański (1869-1907) - polski dramaturg, poeta, malarz, grafik, architekt, projektant mebli. Tworzył w epoce Młodej Polski. Bywa nazywany czwartym wieszczem polskim.

Mówienie

1. Jaką rolę w pani / pana życiu odgrywa rodzina?
2. Jaki jest model rodziny w pani / pana kraju?
3. Czym współczesne rodziny różnią się od tych sprzed lat?
4. Czy w pani / pana kraju są popularne seriale o rodzinie?

Czytanie I

I. Proszę przeczytać tekst i uzupełnić na zdjęciu brakujące numery, oznaczające członków rodziny Mostowiaków.

Rodzina Mostowiaków

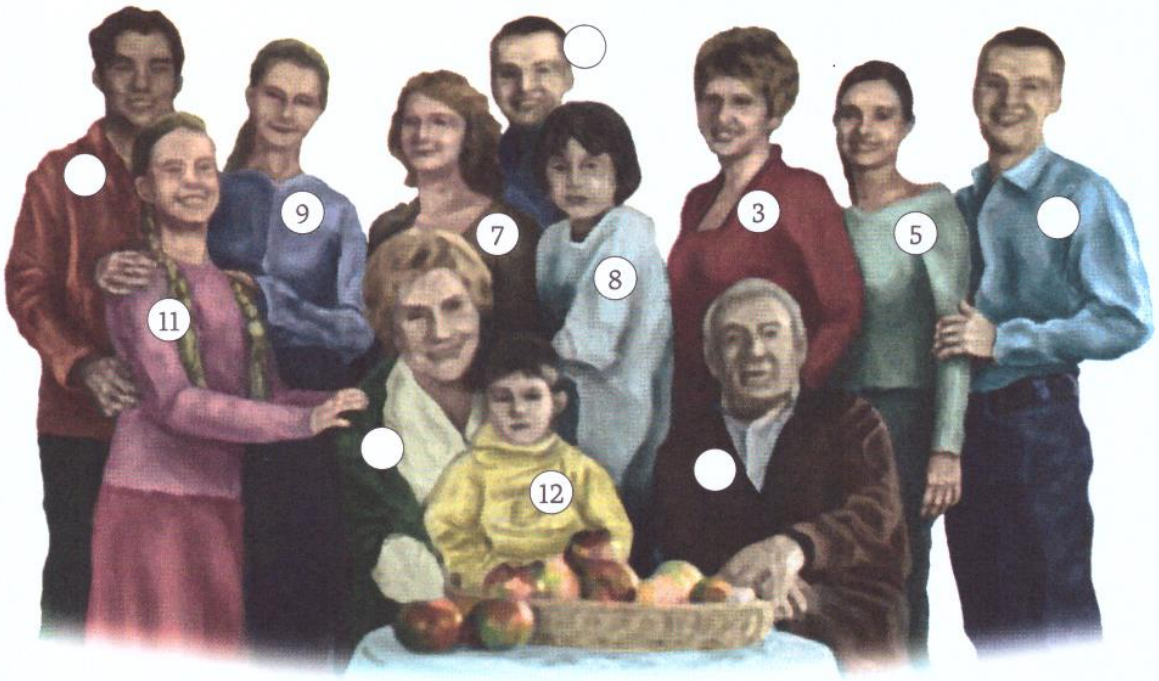

1. Barbara, 2. Lucjan, 3. Maria, 4. Piotr, 5. Małgosia, 6. Paweł, 7. Marta, 8. Łukasz, 9. Hanka, 10. Marek, 11. Natalia, 12. Mateusz

M jak Miłość to serial Telewizji Polskiej. Od 2000 roku cieszy się niesłabnącą popularnością wśród widzów, którzy z zapartym tchem śledzą losy członków rodziny Mostowiaków.

Seniorzy rodu – Lucjan i Barbara są rodzicami czworga dorosłych dzieci: Marii, Marty, Marka i Małgorzaty.

Najstarsza z rodzeństwa – Marysia, córka Barbary z pierwszego związku, jest matką bliźniaków, Piotra i Pawła. Pracuje jako pielęgniarka w małym miasteczku Gródek.

Duma rodziny – Marta mieszka w Warszawie i jest sędzią. Ma za sobą nieudany związek i samotnie wychowuje syna Łukasza.

Jedynym synem Lucjana i Barbary jest Marek. Z czwórki rodzeństwa to właśnie on zawsze sprawiał rodzicom najwięcej kłopotów. Przez wiele lat uchodził za „czarną owcę" w rodzinie. Jego żoną była Hanka, która zginęła w wypadku samochodowym, a jej śmiercią żyła cała Polska. Marek przez długi czas nosił w sercu żałobę i nie potrafił zaopiekować się dziećmi – Mateuszem i adoptowaną córką Natalią.

Najmłodsza córka Mostowiaków to szczęśliwa i zawsze uśmiechnięta, choć trochę naiwna, Małgosia. Mieszkała w Warszawie, była studentką, jednak przywiozła z tego miasta jedynie bagaż niemiłych wspomnień i doświadczeń.

II. Proszę uzupełnić poniższe zdania, korzystając z nazw członków rodziny umieszczonych w ramce.

bratanek, teściowie, rodzeństwo, bratanica, ojczym, siostrzeniec, wnukowie, ojciec, synowa, ***małżeństwo***, brat cioteczny, zięć, siostra przyrodnia, bratowa, ciocia, babcia, rodzice, dziadkowie, szwagier, wujek, dzieci

0. **Barbara i Lucjan Mostowiakowie to *małżeństwo*.**
1. Maria, Marta, Marek i Małgosia to .....
2. Maria, Marta, Marek i Małgosia dla Barbary i Lucjana to .....
3. Barbara i Lucjan dla Marka to .....
4. Barbara i Lucjan dla Hanki to .....
5. Barbara i Lucjan dla Łukasza to .....
6. Mateusz i Łukasz dla Barbary to .....
7. Maria dla Marty to .....
8. Lucjan dla Marii to .....
9. Były mąż Marty dla Barbary to .....
10. Były mąż Marty dla Małgosi to .....
11. Hanka dla Małgosi to .....
12. Hanka dla Lucjana to .....
13. Marek dla Mateusza to .....
14. Piotr i Paweł dla Marka to .....
15. Mateusz i Łukasz dla Marii to .....
16. Natalia dla Małgosi to .....
17. Piotr i Paweł dla Mateusza to .....
18. Barbara dla Mateusza to .....
19. Marek dla Piotra to .....
20. Marta dla Mateusza to .....

III. Proszę przedstawić swoich bliskich na podstawie rodzinnego zdjęcia.

Czytanie II

I. Proszę połączyć w pary wyrazy bliskoznaczne.

0	***rodzina***	A	związki
1	pozycja	B	generacja
2	kwestia	C	oparcie
3	więzy	D	osiągnięcie
4	potomstwo	E	zajmujący
5	przekonanie	F	poziom
6	absorbujący	G	miejsce
7	zdobycie	H	zajęci
8	relacje	I	pogląd
9	pochłonięci	*J*	***familia***
10	standard	K	stosunki
11	opoka	L	sprawa
12	pokolenie	Ł	dzieci

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
J												

II. Proszę połączyć wyrazy i wyrażenia z odpowiednią definicją.

0	***patriarchat***	A	różnica pomiędzy liczbą urodzeń a liczbą zgonów w określonym czasie i na określonym obszarze
1	matriarchat	B	majątek i przedmioty materialne gromadzone przez człowieka
2	partnerstwo	C	bycie matką
3	przyrost naturalny	D	posiadanie lub nieposiadanie majątku
4	macierzyństwo	E	dominacja kobiety w rodzinie
5	status materialny	F	sprawiedliwy podział obowiązków małżeńskich i rodzicielskich
6	dobra materialne	*G*	***dominująca rola ojca w rodzinie***

0	1	2	3	4	5	6
G						

III. Proszę ustalić właściwą kolejność fragmentów tekstu.

Model polskiej rodziny

..... powoli odsuwają się od siebie. Często przepracowani i zmęczeni rodzice żyją „obok" dzieci, które, biegając ze szkoły wprost na kolejne zajęcia pozalekcyjne, także nie mają wolnego czasu na zabawę i odpoczynek.

..... „głowy rodziny" pełni kobieta. Matriarchat nie jest jednak zbyt popularny i niewielu panów przyznałoby szczerze, że to nie oni rządzą w domu. Dlatego może tak popularne jest powiedzenie, że „mężczyzna jest głową rodziny, lecz kobieta – szyją, która tą głową kręci". Liczba potomstwa, na którą

...1... *Rodzina to grupa złożona z osób połączonych ze sobą więzami małżeństwa, rodzicielstwa, pokrewieństwa czy adopcji. Tradycyjnie mężczyzna pełnił w niej rolę przywódcy. Patriarchat powodował, że polska kobieta stała na drugiej pozycji, jeśli chodzi o hierarchię ważności*

..... drastycznie spadającego przyrostu naturalnego. Wielodzietne rodziny to coraz rzadszy obrazek. Panuje powszechne przekonanie, że odpowiednie wychowanie dzieci jest zajęciem bardzo absorbującym i dlatego należy się ograniczyć do małej ilości potomstwa, któremu za to zapewni się jak najlepszy

..... Model polskiej rodziny w ostatnich latach uległ poważnej przemianie, i to niestety nie na korzyść jej członków. Dom rodzinny przestał być opoką, miejscem, gdzie gromadziły się pokolenia i zawsze był ktoś obecny. Członkowie rodziny

..... decydują się pary w Polsce, w ostatnich latach wyraźnie spada. Przeważa model 2 + 2, czyli rodzice plus dwoje dzieci. Równie popularne jest posiadanie tylko jednego dziecka, a nawet nieposiadanie ich wcale. Jest to powodem

..... Polacy, pochłonięci pogonią za pieniędzmi, coraz mniej przebywają w domach. Aby zapewnić dzieciom jak najwyższy standard życia, markową odzież i kosztowne zabawki, pracują po godzinach. W ten sposób tracą z nimi rodzicielski kontakt. Dziećmi zajmują się opiekunki, wychowawcy

..... start życiowy. Polacy coraz częściej stawiają na pierwszym miejscu zdobycie wykształcenia. Dopiero po ukończeniu studiów, kupnie mieszkania oraz zrobieniu kariery młode Polki decydują się na macierzyństwo. Przekładanie decyzji o posiadaniu potomstwa na czas po zdobyciu wysokiej pozycji zawodowej i odpowiedniego statusu materialnego powoduje, że

..... członków familii. W ostatnich latach Polacy odchodzą od zwyczajowego podziału ról. Panuje powszechne przekonanie, że związek małżeński powinien opierać się na partnerstwie, a mężczyzna i kobieta mają wspólnie podejmować decyzję w istotnych kwestiach. Zdarza się również, że rolę

..... część małżeństw pozostaje bezdzietna. Relacje w polskiej rodzinie ulegają zmianie również ze względu na zwiększenie tempa życia oraz jego konsumpcyjny model kreowany przez media. Duży nacisk kładzie się na gromadzenie dóbr materialnych.

..... i trenerzy. Wolny czas rzadko spędzany jest wspólnie, członkowie polskiej rodziny coraz rzadziej zasiadają razem do stołu. Zamiast rozmów, spacerów i aktywności łączącej dzieci z rodzicami i dziadkami – większość czasu wolnego spędzana jest przed telewizorem bądź komputerem.

http://www.polki.com/artykuly/polska-rodzina

IV. Proszę odpowiedzieć na pytania.

1. Jaki jest podział ról we współczesnej rodzinie?
2. Dlaczego jest tak mało rodzin wielodzietnych?
3. Jak współcześnie wygląda życie rodzinne?
4. Co pani / pan sądzi na temat modelu współczesnej rodziny?

Gramatyka

Biernik: kogo? co?

RZECZOWNIK

Liczba pojedyncza

Rodzaj	Końcówki	Przykłady
rodzaj męski żywotny	**-a** (= D)	pana, lekarza, psa, słonia
rodzaj męski nieżywotny	= M[1]	dom, czas, kwiat
rodzaj żeński	**-ę**[2]	kobietę, lekarkę, ziemię, gospodynię[3]
	= M (rzeczowniki zakończone w mianowniku l.p. na spółgłoskę)	rzecz, noc, krew, młodzież, miłość
rodzaj nijaki	= M	dziecko, jabłko, ćwiczenie, zwierzę, muzeum

1. W niektórych rzeczownikach w rodzaju męskim nieżywotnym występuje końcówka **-a**. Jest ona charakterystyczna dla wymienionych niżej grup znaczeniowych rzeczowników nieżywotnych, np.:

a) dla nazw tańców i utworów muzycznych:
   - *tańczyć (grać) walca, poloneza, mazura, rocka;*

b) dla nazw walut i monet:
   - *wydać (dostać) dolara, rubla, funta;*

c) dla nazw produktów markowych (papierosów, samochodów, artykułów firmowych):
   - *palić camela, elema, a także papierosa,*
   - *kupić mercedesa, forda, opla, fiata,*
   - *mieć philipsa, samsunga, macintosha;*

d) dla nazw gier:
   - *grać w hokeja, tenisa, ping-ponga, golfa,*
   - *grać w pokera, brydża, chińczyka;*

e) dla nazw owoców egzotycznych i grzybów:
   - *jeść banana, ananasa, granata, borowika, maślaka;*

f) dla niektórych produktów żywnościowych, po czasowniku *jeść*, np.:
   - *jeść kurczaka, hot-doga, cukierka, batona.*

2. Końcówkę **-ę** mają także rzeczowniki rodzaju męskiego żywotnego zakończone w mianowniku l.p. na **-a**, np.: *kolegę, poetę, artystę, mężczyznę.*
3. **Wyjątek!** Rzeczownik ***pani*** ma w bierniku l.p. końcówkę **-ą**: ***panią.***

Liczba mnoga

Rodzaj	Końcówka	Przykłady
rodzaj męskoosobowy = D	*-ów*	panów, kolegów, studentów
	-y (po spółgłoskach stwardniałych)	lekarzy, listonoszy, papieży
	- i (po *l*, *j* i spółgłoskach miękkich)	nauczycieli, gości, złodziei
rodzaj niemęskoosobowy = M*	*-y*	koty, długopisy, mapy, torby
	-i	pieski, rogi, książki, powieści
	-e	konie, hotele, kosze, kraje, panie, sale, lekcje, wieże
	-a	okna, zdania, zwierzęta, imiona, muzea, studia

* Proszę porównać tabelę końcówek mianownika l.m. dla rodzaju niemęskoosobowego.

Wyjątki: ***przyjaciół, mężczyzn***

Uwaga! Biernik l.m. rzeczowników męskoosobowych jest zawsze równy dopełniaczowi l.m., natomiast biernik l.m. rzeczowników niemęskoosobowych jest zawsze równy mianownikowi l.m.

PRZYMIOTNIK

Liczba pojedyncza

Rodzaj	Końcówka	Przykłady
rodzaj męski żywotny = D	*-ego*	dużego, ładnego, zdolnego, wysokiego
rodzaj męski nieżywotny = M	*-y / -i*	duży, ładny, zdolny, wysoki
rodzaj żeński	*-ą**	dużą, ładną, zdolną, wysoką
rodzaj nijaki = M	*-e*	duże, ładne, zdolne, wysokie

* **Wyjątek!** Zaimek przymiotny ***ta*** ma w bierniku l.p. formę ***tę***.

Liczba mnoga

Rodzaj	Końcówka	Przykłady
rodzaj męskoosobowy = D	*-ych / -ich*	dużych, ładnych, wysokich
rodzaj niemęskoosobowy	*-e*	duże, ładne, wysokie

ZAIMKI OSOBOWE

Liczba pojedyncza		Liczba mnoga	
Mianownik	Biernik	Mianownik	Biernik
ja	*mnie*	my	*nas*
ty	*cię, ciebie*	wy	*was*
on	*go, jego, niego*	oni	*ich, nich*
ona	*ją, nią*	one	*je, nie*
ono	*je, nie*		

Przyimki łączące się z biernikiem:

o, na, w, przez, po, nad, pod, za, przed, między

Przykłady:

- *prosić o radę*
- *czekać na autobus*
- *grać w szachy, iść w góry; w środę, w czwartek*
- *jechać przez całą noc, zrobić coś przez pomyłkę*
- *iść po zakupy*
- *jechać nad morze*
- *wejść pod stół*
- *wrócić za rok, pójść za dom*
- *wyjść przed dom*
- *wejść między drzewa*

I. Wyrazy podane w nawiasach proszę wstawić do zdań w odpowiedniej formie.

Przykład:

0. Czytam *ciekawą książkę*. (ciekawa książka)

1. Dziecko zjadło ..... (cały banan)
2. Uczę się grać w ..... (tenis stołowy)
3. Sprzedawczyni wydała mi ..... (jeden dolar)
4. Lubię tańczyć ..... (walc wiedeński)
5. Adam kupił ..... (czarny opel)

II. Proszę wstawić do zdań wyrazy podane w nawiasach w liczbie pojedynczej i mnogiej.

Przykład:

0. Czytam *ciekawą książkę*. (ciekawa książka)

0. Czytamy *ciekawe książki*.

1. Znam ..... (ta pani)
   Znamy .....
2. Podziwiam ..... (ten artysta)
   Podziwiamy .....
3. Sfotografowała ..... (dzikie zwierzę)
   Sfotografowały .....
4. Poznałem ..... (miły człowiek)
   Poznaliśmy .....
5. On ma ..... (rasowy pies)
   Oni mają .....

III. Proszę uzupełnić podane niżej zdania odpowiednimi przyimkami zgodnie z przykładem.

0. Czekam *na* odpowiedź!

1. Musisz to zrobić ..... jutro.
2. Oni ciągle się ..... coś kłócą!
3. Zaraz pójdziemy ..... zakupy.
4. Zapraszam was ..... kawę.
5. Auto wjechało ..... ludzi.
6. Ojciec wyszedł ..... dom.
7. Latem jadę ..... morze.
8. Oni wybierają się ..... góry.
9. Czułem się źle ..... cały tydzień.
10. ..... rok jadę do Francji.

IV. Proszę ułożyć zdania z podanych wyrazów, dodając odpowiedni przyimek z ramki. Uwaga! Przyimki mogą się powtarzać.

nad, o, w, przez, na, za

0. czekać – moja koleżanka
   Czekam na moją koleżankę.
1. rozmawiać – telefon komórkowy
   .....
2. troszczyć się – bezdomne koty
   .....
3. liczyć – twoja pomoc
   .....
4. chorować – zapalenie płuc
   .....
5. walczyć – sprawiedliwość społeczna
   .....
6. wyjść – przystojny mężczyzna
   .....
7. starać się – stypendium zagraniczne
   .....
8. prosić – szybka odpowiedź
   .....
9. jechać – piękne jezioro
   .....
10. ubrać się – elegancka sukienka
    .....

V. Proszę wstawić zaimki osobowe w odpowiedniej formie.

Przykład:

0. *Dzisiaj poznasz moich braci. Zapraszają **nas** wieczorem do pubu.*
0. *Fajnie. Chętnie **ich** poznam.*

1. A – Marek kupił żonie nowe buty. Pojechał po .....[1] aż do Warszawy.
   B – Musi .....[2] bardzo kochać.
   A – Na pewno. Ona też zawsze troszczy się o .....[3].
   B – To prawda, są bardzo udanym małżeństwem. Aż miło na .....[4] patrzeć.

2. A – Widziałam wczoraj Jana. Pytał o .....[1] i prosił, żeby .....[2] pozdrowić.
   B – Dziękuję bardzo. Pamięta .....[3] jeszcze! Jak on się czuje?
   A – On dobrze, ale ma chore dziecko. Wczoraj odwiózł .....[4] do szpitala.
   B – To przykre. Pozdrów .....[5] serdecznie, jeśli .....[6] jeszcze spotkasz.

VI. Proszę wstawić zaimki osobowe w odpowiedniej formie.

Paweł i Tomek zaprosili dwie koleżanki – Anię i Elę na dyskotekę. Umówili się z ***nimi***°, że o 18.00 będą czekali na .....[1] przed akademikiem. Dziewczyny oczywiście spóźniły się kilkanaście minut, ale chłopcy przywitali .....[2] z uśmiechem. Zmierzali w kierunku klubu studenckiego, rozmawiając o egzaminie z filozofii. Będą .....[3] zdawali w najbliższą środę, a więc to ostatnia okazja, żeby się pobawić. Zabawa zapowiadała się świetnie, ponieważ miał .....[4] prowadzić najlepszy didżej w Lublinie. Paweł poznał .....[5] osobiście i zapewniał wszystkich, że chłopak ma talent do prowadzenia takich imprez.

VII. Wyrazy podane w nawiasach proszę wstawić do tekstu w odpowiedniej formie.

Magda Zawadzka jest ***znaną polską aktorką*** (znana, polska, aktorka)°.
Gwiazda wspomina ***swoje***° ***dzieciństwo***° (swoje, dzieciństwo)°.

Byłam .....[1] (jedynaczka)[1], bardzo .....[2] (kochana)[2] przez .....[3] (rodzice)[3]. Mama Danuta i tata Andrzej mieli .....[4] .....[5] (świetny[4], gust[5]) i stanowili .....[6] .....[7] (elegancka[6], para[7]). Mama uważała .....[8] (ojciec) za .....[9] .....[10] (najprzystojniejszy[9], mężczyzna[10]) na świecie. Z kolei ona dla ojca była .....[11] .....[12] (najwspanialsza[11], kobieta[12]). Oboje byli bardzo .....[13] .....[14] (kulturalni[13], ludzie[14]). W naszym domu od rana do wieczora słychać było .....[15] (muzyka)[15]. Rodzice interesowali się także .....[16], ...[17], ...[18] (literatura[16], malarstwo[17], teatr[18]). Myślę, że atmosfera w domu ukształtowała .....[19] .....[20] .....[21] (moja[19], artystyczna[20], wrażliwość[21]). Dobrze było mi w rodzinnym domu, dlatego wspominam .....[22] (on [22]) z .....[23] .....[24] (prawdziwa[23], nostalgia[24]).

Na podstawie: *Gwiazda wspomina swoje dzieciństwo, Gala 3–16.11.2014*

Czytanie III

Proszę przeczytać tekst i odnaleźć w nim dziesięć niepotrzebnych wyrazów.

Krystyna Janda wspomina swoje dzieciństwo

Zdjęć z ~~dorosłego~~ dzieciństwa mam tylko kilka. Wszystkie są słabej jakości i oczywiście dosyć przypadkowe. Tu ojciec trzyma mnie długo na rękach. To były rzadkie chwile. Wychowywałam się u dziadków, a z rodzicami do siódmego roku ich życia spotykałam się dość rzadko. Mama, tata oraz moja młodsza siostra mieszkali wtedy w Ursusie. Ojciec budował tam słynne zakłady mechaniczne produkujące samochodowe traktory. Oboje również jeszcze studiowali.

Z Ursusa pamiętam mamę i ojca wiecznie zapracowanych oraz totalną wolność, której symbolem narodowym był klucz do mieszkania wiszący na mojej szyi. Mieszkaliśmy w bloku. Na parterze mieściła się biblioteka. Wypożyczałam z niej codziennie dosłownie wszystkie książki, w kolejności alfabetycznej od A po Ż. Słabo pamiętam to dokładnie, ponieważ książki Stefana Żeromskiego również wtedy przeczytałam.

Zanim jednak rodzice przenieśli mnie pod Warszawę, mieszkałam w Starachowicach w domu dziadków. Wspominam to jak raj. Wszyscy, którzy dorośli - dziadek, babcia, moja ciotka i jej mąż byli na moje usługi. Poświęcali mi bardzo dużo uwagi. Rozmowy, opowieści, czytanie elektronicznych książek, odwiedziny rodzinne, wyprawy do lasu i na targ. Za wszystko, co zrobiłam, mnie chwalili. Dziadek kupował mi na targu w Starachowicach gliniane skórzane garnki, a ja pokrywałam je malowidłami. Albo przynosił z lasu glinę, z której, według nich, lepiłam „arcydzieła". Już potem nikt nigdy nie był mną tak zachwycony, jak oni wtedy zadowoleni w Starachowicach. To dało mi wiarę w siebie i siły na całe późniejsze życie. Kapitał, jaki wtedy zebrałam, procentuje do dzisiaj.

Na podstawie: www.gala.pl/wywiady-i-sylwetki/17696

Słuchanie I

Proszę wysłuchać piosenki i uzupełnić luki w tekście.

Kiedy byłem małym chłopcem

Słowa: Bogdan Loebl
Muzyka: Tadeusz Nalepa
Wykonanie: Breakout

Kiedy byłem,
kiedy byłem *małym° chłopcem°*, hej,
wziął mnie ojciec,
wziął mnie ojciec i tak do mnie rzekł:
Najważniejsze co .....[1],
słuchaj zawsze .....[2] .....[3], hej.

Kiedy byłem,
kiedy byłem .....[4] chłopcem, hej,
wziął mnie ojciec,
wziął mnie ojciec i tak do mnie rzekł:
Głosem serca się nie .....[5],
tylko forsa .....[6] .....[7] jest.

Wicher wieje,
wicher .....[8] drzewa .....[9], hej,
wicher wieje,
wicher silne drzewa głaszcze, hej.
Najważniejsze to być .....[10],
wicher silne drzewa głaszcze, hej.

Słownictwo

I. Proszę wskazać słowo, które nie pasuje do pozostałych. Proszę wyjaśnić, dlaczego należy je wykreślić.

Przykład:

0. ***pielęgniarka, ~~górnik~~, kosmetyczka, sprzątaczka***
   „Górnik" nie pasuje, bo to jest zawód wykonywany przez mężczyzn, a pozostałe zawody głównie wykonują kobiety.

1. urzędnik, kasjerka, robotnik, konsultant
2. malarz, muzyk, aktor, ekonomista
3. lekarz, żołnierz, policjant, celnik
4. maszynista, kierowca, pilot, rowerzysta
5. ślusarz, dentysta, hydraulik, stolarz

II. Proszę nazwać zawody przedstawione na rysunkach. Tam, gdzie to jest możliwe, proszę utworzyć ich odpowiedniki męskie lub żeńskie.

1

2

3

4

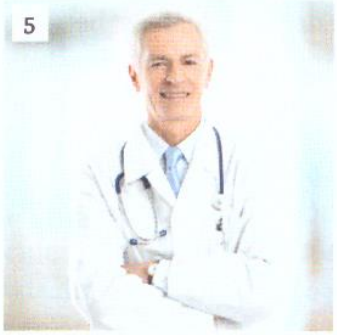
5

6

7

8

9

0. kosmetyczka – *nie ma*
0. kierowca – *nie ma*
0. kucharz – *kucharka*
1. ..... – .....
2. ..... – .....
3. ..... – .....
4. ..... – .....
5. ..... – .....
6. ..... – .....
7. ..... – .....
8. ..... – .....
9. ..... – .....

Proszę podać inne nazwy zawodów, które nie mają odpowiedników męskich lub żeńskich.

II. Proszę rozwiązać krzyżówkę.

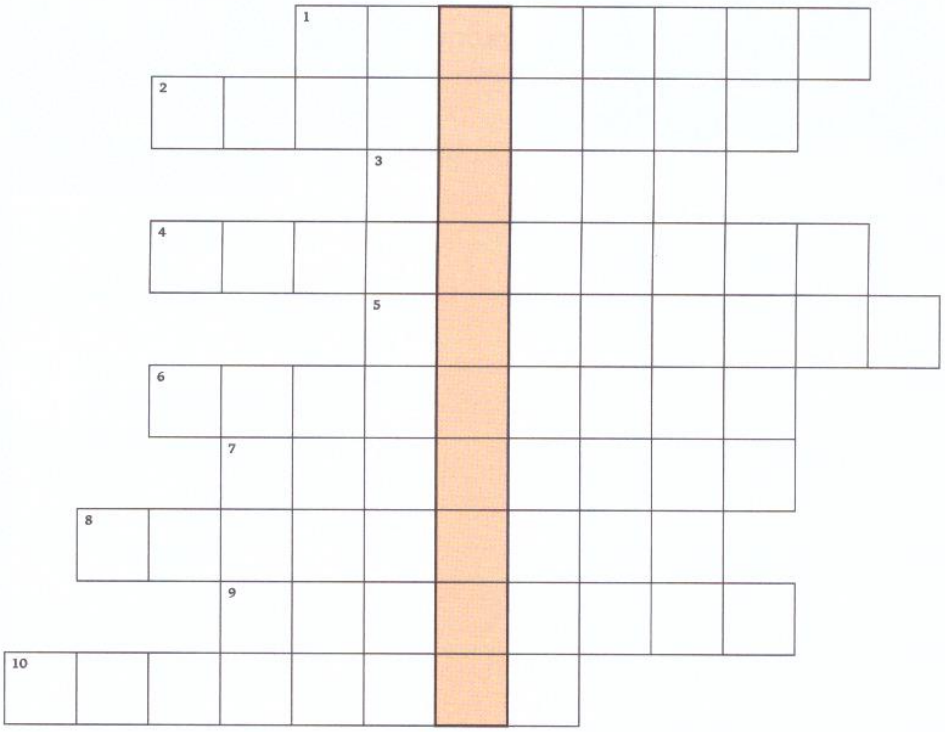

1. wykonuje pracę fizyczną
2. szuka pod ziemią śladów przeszłości
3. naprawi urwany obcas
4. jego pacjenci nie umieją mówić
5. pracuje na dworcach i w pociągach
6. wykonuje posągi i pomniki
7. umie opiekować się roślinami
8. projektuje domy i budowle
9. przyjmuje zamówienia od klientów siedzących przy stoliku
10. pomaga schudnąć otyłym ludziom

HASŁO: .....

Gra komunikacyjna

Proszę przeprowadzić sondę wśród koleżanek i kolegów w grupie i dowiedzieć się, kim chcieli być w dzieciństwie. Proszę zaprezentować wyniki sondy i ułożyć ranking najpopularniejszych zawodów.

Słuchanie II

Proszę słuchać nagrania i wykonywać ćwiczenia.

I. Proszę uzupełnić tabelę.

1	strażak	87%
2	profesor	82%
3	robotnik wykwalifikowany	
4	pielęgniarka	78%
5		74%
6	lekarz	71%
7	rolnik	
8	adwokat	63%
9	oficer zawodowy w randze kapitana	
10	prywatny przedsiębiorca	61%
11		61%
12	sędzia	
13	dyrektor dużej firmy	58%
14		53%
15	dziennikarz	50%
16	robotnik niewykwalifikowany	49%
17	ksiądz	
18		37%
19		32%
20	działacz partii politycznej	20%

II. Proszę ocenić, czy poniższe zdania są prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

0	***Zawód strażaka zajmuje ostatnie miejsce na liście.***	*P*	*F*
1	W ostatnich latach hierarchia prestiżowych zawodów nie zmienia się.	P	F
2	Na pierwszych miejscach znajdują się tylko tzw. zawody inteligenckie.	P	F
3	Robotnik wykwalifikowany od kilku lat zyskuje w sondażach zawodów prestiżowych.	P	F
4	Jednym z powodów wysokiej pozycji zawodu pielęgniarki są niskie zarobki.	P	F
5	Prawnicy zajmują na liście wyższą pozycję niż rolnicy.	P	F
6	Dziennikarz i robotnik niewykwalifikowany cieszą się większym szacunkiem niż ksiądz.	P	F
7	W opinii społecznej większy prestiż ma wojskowy niż policjant.	P	F
8	Najmniejszym zaufaniem społecznym cieszą się ostatnio politycy.	P	F
9	O wysokiej pozycji zawodów opartych na pracy fizycznej decyduje coraz większe bezrobocie wśród osób po studiach.	P	F
10	Zmiany w hierarchii zawodów prestiżowych nie są związane z zarobkami.	P	F

Czytanie IV

Amerykański magazyn biznesowy „Forbes" wskazał zawody, na które będzie największe zapotrzebowanie w bieżących latach.

I. Proszę połączyć nazwę zawodu z odpowiednimi informacjami o nim.

1	***Programista komputerowy***	A	koordynacja działania firmy w zakresie planowania oraz organizacji imprez i innych wydarzeń, tzw. eventów
2	Analityk rynkowy	B	wydobycie ropy naftowej, budowa rurociągów, przetwarzanie ropy naftowej, przemysł petrochemiczny
3	Specjalista ds. personalnych	C	***opracowywanie programów komputerowych i wprowadzanie ich do użytku***
4	Analityk finansowy	D	pomoc w powrocie do sprawności fizycznej, zapobieganie nawrotom i postępowi chorób, a także dbanie o kondycję, samopoczucie oraz urodę klientów
5	Fizjoterapeuta	E	tworzenie analiz finansowych oraz ocena stopnia realizacji planów produkcyjnych i inwestycji w firmie
6	Logistyk	F	pośredniczenie między ludźmi mówiącymi różnymi językami poprzez przekładanie wypowiedzi ustnych i pisemnych z jednego języka na drugi
7	Administrator bazy danych	G	diagnozowanie stanu rynku, przewidywanie zmian i umiejętne podejmowanie trafnych decyzji
8	Specjalista ds. organizacji imprez	H	przyjmowanie do pracy na określone stanowisko kandydata spełniającego wszystkie niezbędne warunki, zarządzanie zasobami ludzkimi oraz organizowanie szkoleń i treningów
9	Tłumacz	I	tworzenie, instalowanie i uaktualnianie informacji zawartych w bazie danych, a także ich porządkowanie i archiwizowanie
10	Inżynier naftowy	J	planowanie i organizacja skomplikowanego procesu, w który jest zaangażowanych dużo osób, sprzętu i środków finansowych

kariera.forbes.pl

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C									

II. Proszę odpowiedzieć na pytania.

1. Co pani / pan sądzi o rankingu „Forbesa"?
2. Dlaczego te zawody znalazły się w zestawieniu?
3. Dlaczego na liście nie znalazły się zawody pożytku społecznego, np.: nauczyciel, sędzia, lekarz?
4. Jakie branże reprezentują zawody z listy?
5. Jakie jeszcze zawody, poza wymienionymi, będą popularne w przyszłości?

Mówienie

I. Proszę zapytać koleżankę / kolegę, kim chce zostać w przyszłości oraz dowiedzieć się, czym się kieruje w wyborze zawodu. Proszę następnie przedstawić na forum grupy uzyskane informacje.

Przydatne słownictwo:

- pracować jako (kto?), zostać (kim?), pełnić funkcję (kogo?), zajmować się (czym?)
- zawód pożytku publicznego, zawód prestiżowy, zawód mundurowy, zawód artystyczny
- potrzebny, interesujący, pasjonujący, przyszłościowy

II. Proszę przygotować scenki.

1. Córka rozmawia z matką i babcią na temat swoich planów związanych z wyborem zawodu.
2. Rodzice i dorosłe dzieci planują założyć rodzinną firmę. Propozycje młodego i starszego pokolenia różnią się.
3. Teściowie krytykują styl życia młodego małżeństwa i udzielają mu rad.
4. Studiująca córka chce wyprowadzić się z domu. Rozmawia o tym z rodzicami.

Kącik frazeologiczny

I. Proszę uzupełnić przysłowia wyrazami z ramki.

gość, daleko, domku, ***prostuje***, prać, piec, nikomu, wszędzie, gorszy, chata, twierdzą

0. Kto drogi ***prostuje***, ten w domu nie nocuje.
1. Cztery kąty i ..... piąty.
2. Gość nie w porę ..... Tatarzyna.
3. Mój dom – moją ..... .
4. Chłodno, głodno i do domu ..... .
5. Wolnoć Tomku w swoim ..... .
6. ..... dobrze, ale w domu najlepiej.
7. Czym ..... bogata, tym rada.
8. ..... w dom, Bóg w dom.
9. Nie mów ....., co się dzieje w domu.
10. Brudy powinno się ..... we własnym domu.

Proszę odpowiedzieć na pytania.

1. Które przysłowia są pochwałą gościnności?
2. Które przysłowie jest krytyką nagłych i niezapowiedzianych wizyt?
3. Które przysłowia podkreślają, że sprawy rodzinne nie powinny być wynoszone na zewnątrz?
4. Które przysłowie jest przestrogą „przed chodzeniem na skróty"?

II. Do związków frazeologicznych z I kolumny proszę wstawić nazwę zawodu z ramki, a następnie dobrać do niego definicję z kolumny II.

lekarz, szewc, ogrodnik, krawiec, baletnica, aktorka, elektryk, kowal, kucharka, ~~żołnierz~~, kucharz

0	***Uczeń bez dwói, jak żołnierz bez karabinu***	A	kiedy jesteśmy głodni, odkrywamy w sobie umiejętności kulinarne
1	Głód najlepszym	B	każdy sam decyduje o swoim życiu
2	..... bez butów chodzi.	C	robić coś na taką skalę, na jaką pozwalają nam środki
3	Czas najlepszym	D	dobry fachowiec, który umie poradzić sobie z niebezpieczeństwem w swojej pracy
4	Tak ..... kraje, jak mu materii staje.	E	nie pozwala nikomu z czegoś korzystać, mimo że sam tego nie potrzebuje
5	..... ze spalonego teatru	F	doszukiwanie się przyczyn niepowodzenia nie w sobie, ale w drobnych, nieistotnych sprawach
6	Gdzie ..... sześć, tam nie ma co jeść.	G	jeżeli zbyt dużo osób zajmuje się jedną sprawą, efekty nie są dobre
7	Każdy jest ..... swego losu.	H	z upływem czasu zapomina się o doznanym cierpieniu
8	Złej ..... przeszkadza rąbek u spódnicy	I	osoba zajmująca się czymś zawodowo nie umie wykorzystać swoich umiejętności dla siebie samego
9	Pies	J	o niezbyt utalentowanej, nieznanej aktorce
10	..... prąd nie tyka.	*K*	***pocieszenie w przypadku niepowodzenia w szkole***

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
K									